

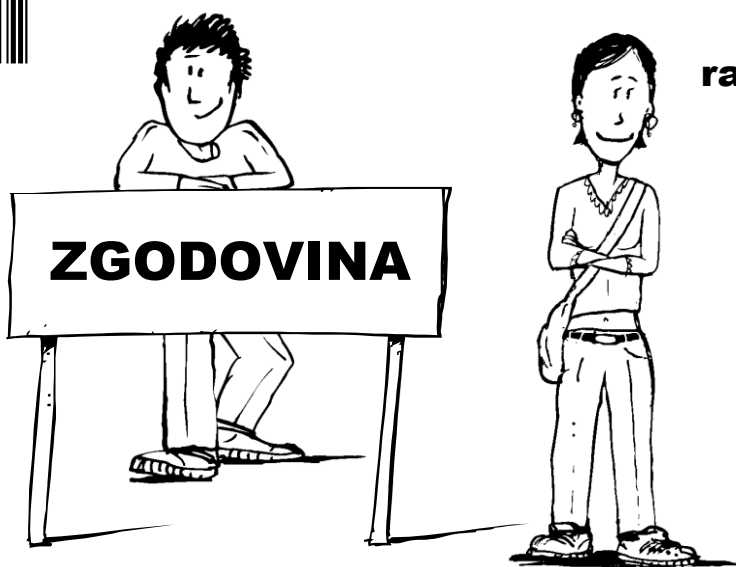

Državni izpitni center

N 2 4 1 5 1 1 3 2

9.
razred

Ponedeljek, 13. maj 2024

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu

**POPRAVLJENA
MODERIRANA RAZLIČICA**

SPLOŠNA NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Popravne znake dodelite na desno ali levo stran odgovora in nikoli čez učenčev odgovor.

Če učenec ni odgovarjal na vprašanje (prostor za odgovor je popolnoma prazen), ne dodelite popravnega znaka, temveč uporabite gumb NR.

Pri nalogah izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom več izbranih rešitev pomeni 0 točk pri celotni nalogi. Dodelite popravni znak **✗**.

Če je poleg pravilnega naveden tudi napačen odgovor, je odgovor v celoti nepravilen. Dodelite popravni znak **✗**.

Če je odgovor pomanjkljiv, je odgovor v celoti nepravilen. Dodelite popravni znak **✗**.

Če zaradi nečitljivosti ne morete ugotoviti pravilnosti oziroma nepravilnosti odgovora, odgovor ovrednotite z 0 točkami. Dodelite popravni znak **?**.

Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljajte. Priznajte tudi zapis, iz katerega lahko razberete vsebinsko pravilen odgovor (npr.: Stalin – stalin). Ne priznajte pa zapisov, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen (npr.: Perun – Peron).

Pri vrednotenju upoštevajte skladnost odgovorov z etičnimi standardi, konvencijami, deklaracijami in zakoni.

Pri vrednotenju upoštevajte, da učenci zapišejo odgovor s svojimi besedami, zato njihovi odgovori niso besedotvorno tako bogati kot zapisani pravilni odgovori v teh navodilih.

Kar je zapisano v oklepaju pri navedbi v moderiranih navodilih, učencu ni potrebno zapisati v pravilnem odgovoru. Odgovori ločeni s poševnico so enakovredni. Dovolj je ena od navedb.

POPRAVNI ZNAKI

Vrednotite s popravnimi znaki, ki imajo točkovne vrednosti. Program beleži točke samodejno.

Popravni znak	Razlaga popravnega znaka	Število točk, ki jih dodeli program
	Pravilno	1 točka
	Napačno	0 točk
	Nejasno (odgovor je neberljiv)	0 točk
	Ni odgovora/ni rešitve	NR (0 točk)

Uvod v zgodovino

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1. a	1	Eden od: ♦ materialni viri ♦ tvarni viri ♦ arheološke najdbe	Navajanje primera vira (npr. fosili, ostanki kosti ...) ni pravilni odgovor. Stvarni viri ni pravilni odgovor.
1. b	1	Eden od: ♦ Arheolog ne sme poškodovati/uničiti/spregledati materialnih ostankov/virov/najdb. ♦ Ker so najdbe lahko zelo krhke/občutljive. ♦ Ker mora podatke, ki jih je dobil na terenu, predati naprej ljudem, ki se s tem ukvarjajo.	
Skupaj	2		

Prazgodovina

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2	1	Eden od: ♦ V mlajši kameni dobi so ljudje znali izdelati že zahtevnejše orodje in orožje. ♦ V mlajši kameni dobi so znali zavrtati luknje v kamen (kot kaže slika). ♦ Sekire na sliki 2 so bolj natančno obdelane/so zaobljene. ♦ Najprej so ostrili z udarjanjem, proti koncu pa z brušenjem (kamna).	Odgovori se lahko nanašajo tudi na starejšo kameno dobo. V odgovoru mora biti izražen tehnološki napredek znotraj kamene dobe.

Stari vek

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3. a	1	Eden od: ♦ o sočutju ♦ o solidarnosti ♦ o dobroti ♦ o empatiji ♦ o radodarnosti ♦ o spoštovanju ♦ o humanosti ♦ o nesebičnosti	Priznamo samo navedbo vrednote.
3. b	1	Eden od: ♦ Beguncem je treba zagotoviti hrano/nastanitev/varnost. ♦ Beguncem je treba zagotoviti prosto pot. ♦ Beguncem je treba zagotoviti enake pravice, kot jih imamo mi.	Priznamo samo navedbo primera.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4. a	1	♦ C	
4. b	1	Eden od: ♦ (Razlog za uspešno bojevanje Grkov je motivacijski) nagovor glavnega poveljnika (pred bojem). ♦ Spodbuda glavnega poveljnika. ♦ Branili so svojo domovino/poznali so (domač) teren. ♦ Borili so se za svobodo/slavo. ♦ Imeli so dobro taktiko/strategijo bojevanja (na morju). ♦ Bili so samozavestni/hrabri.	Prepis ni edini pravilni odgovor.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5. a	1	♦ D	
5. b	1	Eden od: ♦ Aleksander Makedonski je nadzoroval veliko ozemlje. ♦ Država je zajemala večji del takrat znanega sveta. ♦ Država Aleksandra Makedonskega je segala od Egejskega /Sredozemskega morja do Inda/Indije. ♦ Državo Aleksandra Makedonskega so poseljevala različna ljudstva. ♦ Država je segala čez tri celine. ♦ Ker je z vojsko osvojil veliko ozemlje.	
Skupaj	2		

Srednji vek

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
6. a	1	♦ B	
6. b	1	Eden od: ♦ Slovani so morali prvi nad sovražnike, (Obri so ostali v svojih taborih). ♦ Obri so se po zmagi polastili plena. ♦ Slovanom so jemali žene in hčere. ♦ Slovanom so bile naložene davščine (in jih še drugače zatirali).	Prepis ni edini pravilni odgovor.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
7. a	1	Eden od: ♦ V samostanih so imeli prepisovalnice knjig/so pisali knjige. ♦ Ker so bile v samostanih šole/knjižnice/arhivi. ♦ Menihi so znali brati in pisati/bili so edini pismeni. ♦ Samostani so bili središče pismenosti/kulture/znanosti.	Uporaba besede duhovnik ne znižuje točk.
7. b	1	Eden od: ♦ svetovni splet/internet ♦ družbena omrežja ♦ mediji ♦ tehnologija ♦ šola ♦ knjige ♦ tisk	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
8. a	1	♦ B	
8. b	1	Eden od: ♦ Ker je bil grad dobro utrjen/je imel obzidje, ga je sovražnik težko osvojil. ♦ Grad je bil postavljen na vzpetino/grič, zato je imel dobro obrambno pozicijo/dober razgled nad prihodom sovražnika/je bil težko dostopen. ♦ Ker je bil grad grajen iz kamna, ga je bilo težko požgati.	Obvezna razlaga, le navedba obrambnih elementov ni dovolj.
8. c	1	Eden od: ♦ Za kulturno/izobraževalno dejavnost, saj so v njih muzeji/galerije/arhivi. ♦ Za izobraževalno dejavnost, saj so gradovi del kulturne dediščine. ♦ Gradovi so namenjeni turistični dejavnosti, saj v njih potekajo različne prireditve/gostinske usluge/poroke.	Obvezna razlaga, le navedba ustanove (npr. muzej) ni dovolj.
Skupaj	3		

Novi vek in novejša zgodovina

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
9. a	1	♦ D	
9. b	1	Eden od: ♦ prehrana je postala bolj pestra/raznolika ♦ zmanjševanje lakote/bolezni ♦ vzpostavitev svetovne trgovine	
9. c	1	Eden od: ♦ sodoben način transporta/hitrejši prevoz, ki ohranja svežino hrane ♦ zamrzovanje/konzerviranje hrane/naprave, zaradi česar se hrana med transportom ne pokvari ♦ letalski prevoz, ki premaguje velike razdalje v kratkem času ♦ uporaba kemičnih snovi, ki podaljšujejo obstojnost in svežino	Obvezna razlaga, le navedba dejstva (npr. letalo ...) ni dovolj.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
10. a	1	Eden od: ♦ protestantska ♦ evangeličanska ♦ luteranska ♦ augsburška	
10. b	1	♦ C	
10. c	1	Eden od: ♦ NE Prišlo je do verskih vojn/spopadov. ♦ NE Začeli so se bojevati za svojo vero.	Učenec prejme točko le, če svojo izbiro tudi pravilno utemelji. Iz utemeljitve mora biti razvidno, da gre za spopad zaradi vere.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
11. a	1	♦ B	
11. b	1	Eden od: ♦ zaradi povzročanja materialne škode ♦ zaradi nasilja ♦ ker so Turki požigali/uničevali polja/pridelke/domove ♦ ker so se prebivalci bali za svoja življenja/premoženje ♦ ker so bili močnejši/bolje oboroženi	
11. c	1	♦ Ustanovili so Vojno krajino.	Odgovor zahteva navedbo ukrepa države in ne posameznih slojev prebivalstva.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
12. a	1	♦ (Kraljevini) Franciji	
12. b	1	Eden od: ♦ ker vladar sam odloča o vsem ♦ ker vlada absolutistično ♦ ker ima v svojih rokah vso oblast ♦ ker odloča o dohodkih in odhodkih države ♦ ker nadzira državno blagajno ♦ ker vladar oblasti ne deli z nikomer ♦ ker sam nadzoruje politično in gospodarsko življenje v državi	Odgovor se mora nanašati na oblast in ne na ozemlje države/ljudi.
12. c	1	Eden od: ♦ ker je Sonce v središču osončja, kot on v središču države ♦ da je sam v središču svoje države/se ima za nepogrešljivega	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
13. a	1	♦ razsvetljeni absolutizem	
13. b	1	♦ vse (veroizpovedi)	Samo prepis svoboda veroizpovedi ni dovolj. Če učenec navede krščanstvo in poleg tega obrazloži, da so bile vse vere dovoljene v času Marije Terezije in Jožefa II., dejansko pa se svoboda veroizpovedi ni uresničevala ves čas obstoja habsburške monarhije, lahko učenec dobi točko. Samo navedba posamezne vere (npr. krščanstvo) ni dovolj.
13. c	1	Eden od: ♦ kmečko prebivalstvo/kmete ♦ podložnike/tlačane	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
14	1	Eden od: ♦ slabe bivalne/higienske/življenjske razmere ♦ revščina	Samo prepis besed iz besedila ni dovolj. Če so poleg pravilnega odgovora prepisane še besede iz besedila, odgovor priznamo.

Sodobna zgodovina

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
15. a	1	♦ D	
15. b	1	Eden od: ♦ z uniformami ♦ z enakimi oblačili ♦ s črnimi srajcami ♦ s črno barvo (oblačil)	Samo odgovor oblačila ni dovolj.
15. c	1	♦ obnovitev rimskega imperija	Samo odgovor obnovitev imperija ni dovolj.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
16. a	1	♦ C	
16. b	1	Eden od: ♦ Kralj sklicuje narodno skupščino (na redno ali izredno zasedanje) (...) ♦ Kralj ima pravico razpustiti narodno skupščino.	
16. c	1	♦ C	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
17. a	1	Eden od: ♦ partizani ♦ NOB ♦ OF	
17. b	1	Eden od: ♦ OF se je naslonila na Sovjetsko zvezo, ki je bila tedaj edina komunistična država na svetu. ♦ OF je zagovarjala revolucijo/oboroženi upor, kar je značilno za komunistično ideologijo tistega časa.	Obvezna razlaga, le navedba odgovora Sovjetska zveza ni dovolj.
17. c	1	Eden od: ♦ do državljanske/narodne/bratomorne vojne ♦ do vojne med narodom ♦ do spopada med Slovenci	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
18. a	1	♦ C	
18. b	1	Eden od: ♦ s porušenimi domovi/brezdomstvom ♦ z uničenimi mesti/infrastrukturo ♦ z iskanjem osnovnih življenjskih dobrin/lakoto/revščino ♦ s težavami pri povojni obnovi ♦ z brezposelnostjo ♦ z iskanjem/identifikacijo sorodnikov	
18. c	1	Eden od: ♦ V zahodni Evropi. Ker so v pomoči ZDA videli možnost obnove/gospodarske rasti/odprave brezposelnosti. ♦ V zahodni Evropi. Ker v vzhodnem delu (Evrope) ni bilo dovoljeno protestirati/demonstrirati.	Učenec prejme točko le, če svojo izbiro tudi pravilno utemelji.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
19. a	1	♦ Stalin	
19. b	1	Eden od: ♦ Pregarjala jih je/mučila/zapirala. ♦ Vzela jim je svobodo. ♦ Odpeljali so jih/zaprli so jih na Goli otok.	
19. c	1	♦ demokratičen sistem/demokracija	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
20. a	1	Eden od: ♦ komunizem ♦ (samoupravni) socializem ♦ titoizem	
20. b	1	Eden od: ♦ ročno delo ♦ ni mehanizacije ♦ zastarela organizacija dela	
20. c	1	Eden od: ♦ Rast BDP je zastala/pojavila se je visoka inflacija, kar je povzročilo spor med republikami/narodi (in nato politično krizo). ♦ Razvoj gospodarstva je zastal, kar je povzročilo spor med deli Jugoslavije (in nato politično krizo).	Obvezna razlaga, le navedba podatkov iz grafa ni dovolj.
Skupaj	3		

Skupno število točk: 50